

Προσέτι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ συντάγματος, καθὼς ἐξαιρετικὴ, πρέπει στενωῶς νὰ ἐρμηνεύηται, μηδέποτε παραλειπομένου τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῆς πρὸς τὴν ἐν τῷ 40 ἄρθρῳ θεθεῖσαν ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως. Ἐπὶ τούτοις δὲ πρέπει νὰ ἔχη πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ Πολιτεία, ὅτι, πάσης ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκείας ἀρχὴν ἐχούσης τὴν μισαλλοδοξίαν, ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία, ἂν μὴ περισταλῆ ἐντὸς εὐλόγων ὁρίων, τείνει νὰ τραπῆ εἰς ἀποκλειστικὴν. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιτρέπηται ἐν τοῖς ναοῖς καὶ τοῖς εἰδικοῖς σχολαίσις πάσης ἀνεγνωρισμένης θρησκείας πληρεστάτη ἐλευθερία οὐ μόνον εἰς διδασχὴν καὶ διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς εὐσχημον ἀνασκευὴν τῶν δογμάτων τῆς ἐπικρατούσης ἢ ἄλλης θρησκείας. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται καὶ ἡ τῶν ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν πρὸς ἀλλήλας πολεμικὴ συζήτησις, διότι τοιοῦτος ἀγὼν τείνει εἰς φορτικὸν προσηλυτισμὸν, ὅστις μόνον εἰς τὸ σύστημα τῆς πληρεστάτης ἀναρχῆς ἔχει τῆς ἀπολύτου ἀνεξιθρησκείας ἀρμόζει, ὡς ἐν Βελγίῳ καὶ ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ (α). Πρὸς τούτοις δικαιοῦται ἡ πολιτεία νὰ ἀποτρέψῃ διδασκαλίαν, ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸ δημόσιον αὐτῆς δικαίον ἢ τὰ χρηστά ἦθη. (Ἔπεται συνέχεια).

ΒΑΝΙΓΚΑ

(1800—1801)

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ὑπὸ

ALEXANDRE DUMAS.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

(Συνέχ. ἴδε φυλλῶδ. 373 καὶ 374.)

Τότε ὁ Σουβαρόφ ὠμίλησε πρὸς τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀγρίας ἐκείνης εὐγλωττίας εἰς ἣν ὤφειλε τὰ θαύματα τὰ ὅποια εἶχε κατορθώσει μετ' αὐτῶν. Ἀλλ' αἶ κραυγὰὶ ὑποχώρησις! ὑποχώρησις! ἐκάλυψαν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Προσέταξε τότε νὰ συλληφθῶσιν οἱ ἀπειθέστεροι καὶ νὰ δαρῶσι μέγχις οὐ καταβληθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀτιμωτικῆς ταύτης ποινῆς· ἀλλ' αἱ ποινὰὶ δὲν ἐνήργησαν κάλλιον τῶν προτροπῶν καὶ αἱ κραυγαὶ ἐξηκολούθησαν. Ὁ Σουβαρόφ, ἰδὼν ὅτι τὸ πᾶν ἀπώλετο ἂν δὲν μετεχειρίζετο, ὅπως σωφρανίσῃ τοὺς ἀπειθοῦντας, τρόπον ἰσχυρὸν καὶ ἀπροσδόκητον, κατηυθύνθη πρὸς τὸν Θεόδωρον καὶ,

— Λοχαγέ, εἶπεν, ἄφες αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους. Λάβε εἰκοσὶν ὑπαξιωματικούς καὶ σκάφατε ἕνα λάκκον.

Ὁ Θεόδωρος, ἐκπληκτος, προσεῖδε τὸν στρατηγὸν ὡσεὶ θέλων νὰ μάθῃ τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ταύτης προσταγῆς.

— Κάμε ὅ,τι διέταξα, εἶπεν ὁ Σουβαρόφ.

Ὁ Θεόδωρος ὑπήκουσεν, αἱ δ' εἰκοσὶν ὑπαξιωματικοὶ ἤρξαντο σκάπτοντες. Μετὰ δέκα δὲ λεπτὰ ὁ λάκκος ἠνεώχθη, πρὸς μαγίστην ἐκπληξιν ὅλου τοῦ στρατοῦ συναθροισθέντος εἰς ἡμικύκλιον ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν τῆς ἀδοῦ ὀρέων ὡς ἐπὶ τῶν ἐδρῶν μεγάλου ἀμφιθεάτρου.

Τότε ὁ Σουβαρόφ, ἀφιππεύσας, ἔθλασε τὸ ξίφος αὐτοῦ καὶ τὸ ἔρριψεν εἰς τὸν λάκκον· ἀπέβαλε τὰς ἐπωμίδας καὶ ἔρριψε καὶ αὐτὰς παρὰ τὸ ξίφος· εἶτα δ' ἀπέσπασε τὰ καλύπτοντα τὸ στήθος τοῦ παράσημα καὶ ἔρριψεν αὐτὰ παρὰ τὸ ξίφος καὶ τὰς ἐπωμίδας· τέλος δὲ, γυμνωθεὶς, κατεκλίθη καὶ αὐτὸς ἐντὸς τοῦ λάκκου, ἀνακράζων·

— Σκεπάσατέ με μὲ γῆν, ἀφήσατε ἐδῶ τὸν στρατηγὸν σας! Δὲν εἶσθε πλέον παιδία μου, δὲν εἶμαι πλέον πατήρ σας· δὲν μ' ἀπομένει παρὰ ν' ἀποθάνω.

Μετὰ τοὺς παραδόξους τούτους λόγους, ἀπκηγελθέντας διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς καὶ ἀκουσθέντας παρὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ, οἱ Ρῶσοι ἀκροβολισταὶ ὤρμησαν κλαίοντες πρὸς τὸν λάκκον καὶ ἀνέλαβον τὸν στρατηγὸν αὐτῶν, αἰτοῦντες συγγνώμην καὶ ἰκετεύοντες ὅπως ὀδηγήσῃ αὐτοὺς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

— Δόξα σοι ὁ Θεός! ἀνέκραξεν ὁ Σουβαρόφ, ἀναγνωρίζω τὰ τέκνα μου. Κατὰ τοῦ ἐχθροῦ! κατὰ τοῦ ἐχθροῦ!

Οὐχὶ φωναί, ἀλλ' ὤρυγμαὶ ἀπήντησαν εἰς τοὺς λόγους τούτους. Ὁ Σουβαρόφ ἐνεδύθη πάλιν, ἐν ᾧ δ' ἐνεδύετο, αἱ ἀπειθέστεροι, ἔρποντες κατὰ γῆς, ἠσπάζοντο τοὺς πόδας αὐτοῦ. Εἶτα δὲ, ἀφ' οὗ ἔθηκε τὰς ἐπωμίδας ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τὰ παράσημα ἐπὶ τοῦ στήθους, ἵππευσα πάλιν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ὀμνούντων μὲ φωνῆ νὰ ἀποθάνωσι μᾶλλον μέγχι τοῦ τελευταίου ἢ νὰ ἐγκαταλίπωσι τὸν πατέρα αὐτῶν.

Αὐθημερὸν ὁ Σουβαρόφ προσέβαλε τὸν Ἀέρολον· ἀλλ' αἱ δυστυχεῖς ἡμέραι ἤρχοντο, ὁ δὲ νικητὴς τοῦ Κασάνου, τῆς Τρεβίας καὶ τοῦ Νόβι εἶχε καταλίπει τὴν τύχην ἀπηυδηκυῖαν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἰταλίας. Ἐπὶ δώδεκα ὥρας ἐξακόσιοι Γάλλοι ἀντέστησαν, ὀπισθεν τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, εἰς τρισχιλίους Ρῶσους, ὡστε ἐπαλθούσης τῆς νυκτὸς ὁ Σουβαρόφ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκδιώξῃ αὐτούς. Τὴν δ' ἐπαύριον ἐκίνησεν ὅλον τὸν στρατὸν κατὰ τῆς ἀνδρείας ἐκείνης ὀμάδας· ἀλλ' αἴφνης καλύπτεται ὁ οὐ-

(α) Ἔτερα περὶ τοῦ περιορισμοῦ τῶν θρησκευτικῶν συζητήσεων ἐν πολιτείαις ἐχούσαις ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν, ἴδε Chassan, αὐτ. I, § 383.

ρανός ὁ δ' ἄνεμος ρίπτει ψυχρὰν βροχὴν κατὰ τοῦ προσώπου τῶν Ῥώσσω. Οἱ Γάλλοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τῆς εὐκαιρίας ὅπως ὑποχωρήσωσιν, ἐκκενοῦσι τὴν κοιλάδα τοῦ Οὐρσερεν, διαβαίνουσι τὸν Ῥάου, καὶ παρατάττονται εἰς μάχην ἐπὶ τῶν κορυφῶν τοῦ Φούρκα καὶ τοῦ Γρίμσελ. Ἀλλὰ μέρος τοῦ σκοπεῦ τοῦ Ῥωσσοῦ στρατοῦ εἶχεν ἐπιτευχθῆ διότι ὁ Ἄγιος Γοθάρδος ἐμεινεν εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ. Καὶ ἀληθές μὲν ὅτι, ἅμα ὡς ἀπεμακρόνοντο, ἐμελλον νὰ καταλάβωσιν αὐτὸν οἱ Γάλλοι καὶ νὰ ἐμποδίσωσιν οὕτω τὴν ὑποχώρησιν· ἀλλὰ μήπως ἐφρόντιζε περὶ τούτου ὁ Σουβαρόφ; μὴ δὲν συνήθιζε πάντοτε νὰ προχωρῆ;

Προβαίνει λοιπὸν οὐδόλως φροντίζων περὶ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ, φθάνει εἰς Ἄνδερμάτ, διαβαίνει τὸ Οὐρρι καὶ εὐρίσκει τὸν Λεκούρβ φυλάττοντα μετὰ χιλίων πεντακοσίων ἀνδρῶν τὰ στενὰ τῆς Γεφύρας τοῦ Διαβόλου.

Συγκροτεῖται ἐκεῖ νέος ἀγὼν· χιλιοὶ δὲ καὶ πεντακόσιοι Γάλλοι ἀνθίστανται ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς τρισχιλίους Ῥώσσους. Ὁ Σουβαρόφ ὠρέεται ὡς λέων ἐμπесῶν εἰς παγίδα, διότι δὲν ἀνευρίσκει πλέον τὴν τύχην του. Τέλος δὲ, τὴν τετάρτην ἡμέραν, μανθάνει ὅτι ὁ στρατηγὸς Κορσακόφ, ὅστις εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ ὁποῖου ἐμελλε νὰ ἐνωθῆ, ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Μολιτόρ καὶ ὅτι ὁ Μασσενά εἶχεν ἀνακτῆσει τὴν Ζουρίχην καὶ καταλάβει τὴν ἐπαρχίαν Γλαρίς. Τότε ἀποφασίζει νὰ ἐγκαταλίπη τὴν κοιλάδα τοῦ Ῥάου, καὶ γράφει πρὸς τὸν Κορσακόφ καὶ τὸν Γιαλλάτσιχ· « Φθάνω διὰ τὰ διορθώσω τὰ λάθη σας· μείνατε ἀκλόνητοι ὡς τείχη· αἱ κεφαλαί σας εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ πᾶν βῆμα ὑποχωρήσεως. » Ὁ ὑπεσπιστής του ἐμελλε πρὸς τούτοις νὰ κοινοποιήσῃ προφορικῶς πρὸς τοὺς Ῥώσσους καὶ αὐστριακοὺς στρατηγοὺς σχέδιον μάχης, καθ' ὃ οἱ στρατηγοὶ Λίνσκεν καὶ Γιαλλάτσιχ ὤφειλον νὰ προσβάλλωσιν ἕκαστος τὸν γαλλικὸν στρατὸν καὶ ἐνωθῶσιν εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Γλαρίς, ἐνθα αὐτὸς ὁ Σουβαρόφ ἐμελλε νὰ κατέλθῃ διὰ τοῦ Κλονθάλ, ὅπως περικλείσῃ τὸν Μολιτόρ ἐντὸς δύο σιδηρῶν τειχῶν.

Ὁ Σουβαρόφ τοσοῦτον ἦν βέβαιος ὅτι τὸ σχέδιόν του ἐμελλε νὰ ἐπιτύχῃ, ὥστε, ἅμα ὡς ἐφθασε εἰς τὴν ὕψην τῆς λίμνης Κλονθάλ, ἐπεμφε κήρυκα ὅπως προκαλέσῃ τὸν Μολιτόρ νὰ παραδοθῆ, λέγων ὅτι εἶχε περικυκλώσει αὐτὸν πενταχόθεν· ἀλλ' ὁ Μολιτόρ ἀπάντησε τῷ στρατάρχῃ ὅτι ἡ συνέντευξις ἦν αὐτὸς εἶχεν ὀρίσει τοῖς στρατηγοῖς αὐτοῦ εἶχεν ἀποτύχει, ἐπειδὴ ὁ Μολιτόρ εἶχε νικήσει αὐτοὺς κατὰ διαδοχὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γριζόν· ὅτι δ' ἐκ τούναντίου, ἐπειδὴ ὁ Μασσενά προὔχωρει, αὐτὸς ὁ Σουβαρόφ εὐρίσκειτα μεταξὺ δύο πυρῶν καὶ ὅτι ὡς

ἐκ τούτου ὁ Μολιτόρ προσεκάλει αὐτὸν νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα.

Ἀκούσας τὴν παράδοξον ταύτην ἀπάντησιν, ὁ Σουβαρόφ ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἀναλαβὼν τὴν ἀταραξίαν καὶ ἐννοήσας τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὰ στενὰ ἐνθα εὐρίσκειτο, ὤρμησε κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Μολιτόρ· οὗτος δὲ ἐδέχθη αὐτὸν διὰ τῆς λόγχης καὶ, κλείων τὸ στενὸν, ἀνεχαίτισεν ἐπὶ ὅκτῳ ὥρας, μετὰ χιλίων καὶ διακοσίων ἀνδρῶν, περὶ τὰς δεκαπέντε χιλιάδας Ῥώσσων. Τέλος, ἐπεληούσης τῆς νυκτός, ὁ Μολιτόρ ἐκένωσε τὸ Κλονθάλ καὶ ἀπεχώρησε πρὸς τὸν Λίνθ, ὅπως ὑπερασπίσῃ τὰς γεφύρας τοῦ Νέφελς καὶ τοῦ Μόλλις. Ὁ γέρον στρατάρχης ἐχύθη τότε ὡς χεῖμαρρος ἐπὶ τοῦ Γλαρίς καὶ τοῦ Μιτλόδι, ἔμαθε δ' ὅτι ὁ Μολιτόρ εἶχεν εἰπεῖ αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν· ὅτι ὁ Γιαλλάτσιχ καὶ ὁ Λίνσκεν εἶχον ἠττηθῆ καὶ διασπαρῆ· ὅτι ὁ Μασσενά προὔχωρει, καὶ ὅτι ὁ στρατηγὸς Ρόζεμπεργ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀναθέσει τὴν ὑπεράσπισιν τῆς γεφύρας Μουόττα, εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ ὑποχωρήσῃ· ὥστε ἐμελλε τῷ ὄντι νὰ εὐρεθῆ αὐτὸς εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐλπίσει· νὰ βάλῃ τὸν Μολιτόρ.

Δὲν ἐπετρέπετο βραδύτης πρὸς ὑποχώρησιν· ὁ Σουβαρόφ ἐρίφηθῃ εἰς τὰ στενὰ τοῦ Ἐγγι, Σθάουδεν καὶ Ἐλμ, ταχύνων τὴν πορείαν τοσοῦτον ὥστε κατέλιπε τοὺς τραυματίας καὶ μέγα μέρος τοῦ πυροβολικοῦ. Ἀμέσως οἱ Γάλλοι ἔσπευσαν εἰς καταδίωξίν του, καταφθάνοντες αὐτὸν ὅτε μὲν εἰς τὰ βάρκθρα ὅτε δὲ εἰς τὰς κορυφάς. Στρατοὶ ὀλόκληροι διέβησαν ἐκεῖ ἔπου οἱ κυνηγοὶ τῶν αἰγάγων, ἀποβάλλοντες τὰ σαρδάλια, περιπατοῦσιν γυμνήποδες βοηθούμενοι καὶ διὰ τῶν χειρῶν ὅπως μὴ πέσωσι· τρεῖς λαοὶ συνῆλθον, ἐκ τριῶν διαφόρων σημείων, παρὰ τὰς φωλεὰς τῶν ἀετῶν, ὡς εἰ ἤθελον νὰ καταστήσωσιν, ἐκ τοῦ πλησιεστέρου, τὸν Θεὸν δικαστὴν τῆς ἐριδος αὐτῶν. Συνέβη τότε τὰ πεπηγότα ἐκεῖνα ὄρη νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἡραίστεια, εἰ καταρρέαται νὰ καταπίπτωσι πλήρεις αἱμάτων εἰς τὴν κοιλάδα, σωροὶ δ' ἀνθρώπων νὰ κατακρημνίζωνται μέχρι τοῦ πυθμένου τῶν βαράθρων· ὁ δὲ θάνατος τοσαύτην προὔξενεσε θραῦσιν ἐκεῖ ἐνθα ζωὴ δὲν ὑπῆρχε πρότερον, ὥστε οἱ γύπες, ἐκλέγοντες, διὰ τὴν ἀσθονίαν, δὲν ἐλάμβανον πλέον, ὡς λέγουσι κατὰ παράδοσιν οἱ χωρικοὶ τῶν ὄρεων ἐκείνων, ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν πτωμάτων, ὅπως φέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὰ νεογνά των.

Τέλος ὁ Σουβαρόφ κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λινδώ, καὶ ἀνεκάλεσε τὸν Κορσακόφ, κατέχοντα ἔτι τὴν Βριγαντίαν· ἀλλὰ σύμπαρ αὐτοῦ ὁ στρατὸς δὲν ὑπερέβαινε τοὺς τριακοντακισχιλίους ἀνδρας, λείψανα τῶν

ὀδοηκοντάκισχιλίων οὗς Παῦλος ὁ Α΄ εἶχε παράσχει εἰς τὴν συμμαχίαν· διότι ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν τρεῖς στρατοὶ, ὧν ἕκαστος ὑπερέβαινε δλόκληρον τὸν τοῦ Μασσενᾶ, εἶχον ἠττηθῆ ὑπ' αὐτοῦ. Ὄθεν ὁ Σουβαρόφ, μαινόμενος ὅτι ἐνίκηθη ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν δημοκρατῶν ὧν εἶχεν ἀναγγεῖλαι ἐκ προοιμίων τὸν ὄλεθρον, ἠτιάτο διὰ τοῦτο τοὺς Αὐστριακοὺς καὶ ἐκήρυξεν ὅτι, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τι ὑπὲρ τῆς συμμαχίας, ἤθελε περιμείνει τὰς προσταγὰς τοῦ αυτοκράτορος, πρὸς ὃν εἶχεν ἀναγγεῖλαι τὴν προδοσίαν τῶν συμμάχων.

Παῦλος ὁ Α΄ προσέταξεν αὐτῷ νὰ ὑποστρέψῃ μετὰ τοῦ στρατοῦ εἰς Πετρούπολιν, ἐνθα παρεσκευάζετο θριχμυκὴ ὑποδοχὴ. Τὸ αὐτὸ διάταγμα ἔλεγεν ὅτι ὁ Σουβαρόφ ἤθελε κατοικήσει, κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου αὐτοῦ, εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ὅτι ὁ ἀνδριάς αὐτοῦ ἤθελεν ἀνεγερθῆ ἐπὶ μιᾶς τῶν πλατειῶν τῆς Πετροπόλεως.

Ἐμελλε λοιπὸν ὁ Θεόδωρος νὰ ἐπανίδῃ τὴν Βάνιγκαν. Εἶχεν ἐκτεθῆ ἐκ τῶν πρώτων εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ τὸ ὄνομά του εὐρίσκετο ἐκαστοτε μεταξὺ τῶν προτεινομένων ὡς ἀξίων ἀμοιβῆς· ὁ δὲ Σουβαρόφ, ἀνδρειότατος αὐτός, δὲν ἐσπατάλει ἀνάξιος τοσαύτας τιμὰς. Ἐπκνήρχετο λοιπὸν, κατὰ τὴν δοθείσαν ὑπόσχεσιν, ἄξιος τῆς συμπαθείας τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ προστάτου, καὶ (τίς οἶδε;) ἴσως καὶ τοῦ ἔρωτος τῆς Βανίγκας. Ἄλλως τε ὁ στρατάρχης ἠγάπα αὐτὸν, ἢ δὲ φιλίαν τοῦ Σουβαρόφ, ὃν Παῦλος ὁ Α΄ ἐτίμα ἐξαιρετικῶς, δὲν ἐσήμαινον ὀλίγον.

Ἄλλ' ὁ χαρακτήρ Παύλου τοῦ Α΄ ὑπέκειτο εἰς τὰς πλέον ἀντιθέτους ὁρμὰς· ἀνευ οὐδενὸς λόγου δυσαρρεσκείας, ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης δυσμενείας, ὁ Σουβαρόφ ἔλαθεν, ὅτε ἐφθασεν εἰς Ρήγαν, ἐπιστολὴν τοῦ ἰδιαιτέρου συμβούλου, ἀνγγέλλουσαν αὐτῷ ἐν ὀνόματι τοῦ αυτοκράτορος, ὅτι, ἐπειδὴ ἠνέχθη παρὰ τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ παράδοξιν τῆς πειθαρχίας, ὁ αυτοκράτωρ ἀφήρει ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἀπονεμηθείσας τιμὰς καὶ τῷ ἀπηγόρευε νὰ ἐμφανισθῆ ἐνώπιόν του.

Ἡ ἀγγελία αὕτη ὑπῆρξε κερχυνοβόλος πρὸς τὸν γέροντα στρατηγόν, τεθλιμμένον ἤδη διὰ τὰς ἠττας αἰτίνας, ὡς αἱ ἐσπεριναὶ θύελλαι, εἶχον ἀμαυρώσει λαμπρὰν ἡμέραν. Ὄθεν, συγκαλέσας ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικούς ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Ρήγας, ἀπεχαιρέτισεν αὐτοὺς κλαίων, ὡς πατὴρ χωριζόμενος ἀπὸ τῆς οἰκογενείας· εἶτα δ' ἀσπασάμενος τοὺς στρατηγοὺς καὶ συνταγματάρχας, καὶ λαβόμενος τῆς χειρὸς τῶν λοιπῶν, κατέλιπεν αὐτοὺς, ἐπέβη ἐλκῆθρου, καὶ, ὀδοιπορῶν νυχθημερὸν, ἐφθασεν ἄγνωστος εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἐνθα ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ ἐν θριαμβῷ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τινὰ ἀνεψιῶν αὐτοῦ, παρὰ τῆ ὁποία ἀπέθανε μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἐκ τῆς λύπης.

Καὶ ὁ Θεόδωρος δὲ ἔσπευσε σχεδὸν ὅσον καὶ ὁ στρατάρχης καὶ εἰσῆλθεν, ὡς ἐκεῖνος, εἰς Πετρούπολιν, χωρὶς νὰ προειδοποιήσῃ περὶ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ οὐδέν εἶχε συγγενῆ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, ἢ δὲ ζῶν αὐτοῦ συνεκεντροῦτο εἰς ἓν πρόσωπον, κατπυθύνθη ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ στρατηγοῦ καὶ, ἐξελθὼν τῆς ἀμάξης, ὤρμησεν εἰς τὴν αὐλήν, ἀνέβη δρομαίως τὴν ἐξωτερικὴν κλίμακα καὶ ἐνεφανίσθη ἀπροσδοκῆτως μεταξὺ τῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες ἐξέπεμψαν, ἰδόντες αὐτὸν, κραυγὴν ἐκπλήξεως. Πρώτησε ποῦ ἦτο ὁ στρατηγός· ἐκεῖνοι δ' ἔδειξαν αὐτῷ τὴν θύραν τοῦ ἐστιατορίου· ὁ στρατηγός προεγεύετο μετὰ τῆς θυγατρὸς του.

Τότε, κατὰ παράδοξον μεταβολὴν, ὁ Θεόδωρος ἠσθάνθη λυόμενα τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὅπως μὴ πέσῃ. Μέλλων νὰ ἐπκνίδῃ τὴν Βάνιγκαν, τὴν ψυχὴν τῆς ψυχῆς του, δι' ἣν καὶ μόνην εἶχε πράξει τοσαῦτα, ἐρρίγησε φοβηθεὶς μὴ δὲν ἀνεύρισκεν αὐτὴν ὁποῖαν τὴν εἶχεν ἀφήσει. Ἀλλὰ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠνοιχθῆ ἡ θύρα τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἡ Βάνιγκα ἐφάνη· ἰδοῦσα δὲ τὸν νέον ἀφῆκε κραυγὴν καὶ στρεφομένη πρὸς τὸν στρατηγόν·

— Πάτερ μου, ὁ Θεόδωρος, εἶπε μετὰ τῆς αὐθορμητοῦ ἐκείνης ἐκφράσεως τῆς οὐδεμίαν ἐπιτροπύσης εἰς τὸν ἀκούοντα ἀπάτην ὡς πρὸς τὸ ἐμπνέον αὐτὴν αἴσθημα·

— Ὁ Θεόδωρος! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός προστρέχων καὶ ἀνοίγων τὰς ἀγκάλας. Ὁ Θεόδωρος ἔπρεπε νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν ποδῶν τῆς Βανίγκας καὶ τῆς ἀγκάλης τοῦ πατρὸς· ἐνόησεν ὅμως ὅτι ἡ προτίμησις ὠφείλετο εἰς τὸ σέβας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἐνηγκάλισθη τὸν στρατηγόν. Πράττων ἄλλως ἤθελεν ὁμολογήσει τὸν ἔρωτα· καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ὁμολογήσῃ πρὶν ἢ μάθῃ ἂν ἡ Βάνιγκα συνεμερίζετο αὐτόν·

Ὁ Θεόδωρος ἐστράφη καὶ, ὡς καὶ πρὶν ἀπέλθῃ, ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς Βανίγκας· ἀλλὰ μία στιγμὴ εἶχεν ἀρκέσει εἰς τὴν ὑπερήφκνον κόρην ὅπως συνωθήσῃ ἐντὸς τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας αὐτῆς τὰ αἰσθήματά της· τὸ ὡς φλόξ καλύψαν τὸ μέτωπόν της ἐρύθημα εἶχεν ἐξαλειφθῆ, τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ ὑπερήφανον ἄγαλμα, τὸ ἀλαζὸν ἐκεῖνο ἔργον τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς, ἐφάνη ἐκ νέου. Ὁ Θεόδωρος ἠσπάσατο τὴν χεῖρα αὐτῆς, τρέμουσαν μὲν ἀλλὰ ψυχράν· ἠσθάνθη δ' ἑαυτὸν λειποψυχοῦντα καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ.

— Διατί, Βάνιγκα, εἶπεν ὁ στρατηγός φέρεσαι τόσον ψυχρὰ πρὸς φίλον ὅστις μᾶς ἐπροξένησε συγχρόνως τόσους φόβους καὶ τόσην χεράν; Ἐμπρός, Θεόδωρε, φίλησε τὴν κόρην μου.

Ὁ Θεόδωρος ἀνηγέρθη τὸ ἦθος ἔχων ἱκετικόν,

ἄλλ' ἔμεινεν ἀκίνητος περιμένων ὅπως ἄλλη ἄδεια ἐπικυρώσῃ τὴν τοῦ στρατηγοῦ.

— Δὲν ἤκούσατε τὸν πατέρα μου; εἶπεν ἡ Βάνιγκα, μειδιῶσα μὲν, μὴ ἔχουσα ὅμως ἰκανὴν δύναμιν ὅπως καλύψῃ τὴν συγκίνησιν, ἥτις ἐδηλοῦτο ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς τῆς.

Ὁ Θεόδωρος ἤγγισε τὰ χεῖλη ἐπὶ τῆς παρειᾶς τῆς Βάνιγκας· ἐπειδὴ δ' ἐκράτει συγχρόνως τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἐνόμισεν ὅτι, ὡς ἐκ κινήματος νευρικοῦ καὶ ἀκουσίου, ἡ χεὶρ αὐτῆ ἐθλίψεν ἐλαφρῶς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ. Ἀσθενὴς κραυγὴ χαρᾶς μικροῦ δεῖν ἐξήρχετο τοῦ στήθους αὐτοῦ, ὅτε, ἀνυψώσας τὸ βλέμμα, ἐτρόμαξεν ἰδὼν τὴν ὠχρότητα τῆς νέας· τὰ χεῖλη τῆς ἦσαν λευκὰ ὡς νεκρᾶς.

Ὁ Θεόδωρος, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ στρατηγοῦ, παρεκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἡ δὲ Βάνιγκα ἐπανελάβε τὴν θέσιν αὐτῆς, καὶ, ἐπειδὴ κατὰ τύχην εἶχεν ἀπισθὲν τῆς τὸ παράθυρον, ὁ στρατηγὸς, ὅστις δὲν εἶχεν ὑποψίαν, δὲν παρετήρησέ τι.

Ἡ διάρκεια τοῦ γεύματος, ὡς ἐννοεῖται, καταλάθη εἰς τὴν διήγησιν τῆς παραδόξου ἐκείνης ἐκστρατείας, τῆς ἀρξαμένης ὑπὸ τὸν θερμὸν ἥλιον τῆς Ἰταλίας καὶ ληξάσης μετὰ τῶν πάγων τῆς Ἑλβετίας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐν Πετρούπολει ἐφημερίδες δὲν λέγουσιν ἢ ὅ,τι ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιτρέπει νὰ λέγηται, αἱ μὲν νίκαι τοῦ Σουβαρόφ ἦσαν γνωσταί, ἄγνωστοι δ' αἱ ἦταν· ὁ Θεόδωρος διηγήθη τὰς μὲν μετὰ μετριοφροσύνης, τὰς δὲ μετ' εὐλικρινείας.

Ὁ στρατηγὸς ἤκουε μετὰ μεγίστης περιεργείας τὴν διήγησιν τοῦ Θεοδώρου· ὁ βαθμὸς τοῦ λοχαγοῦ, τὰ καλύπτοντα τὸ στήθος αὐτοῦ παράσημα, ἐδήλουν ὅτι ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἐκ μετριοφροσύνης ἀπεσιώπα τὰ καθ' ἑαυτόν· ἀλλ' ὁ στρατηγὸς, γενναϊόφρων καὶ οὐδόλως φοβούμενος μὴ μετάσχη τὴν πρὸς τὸν Σουβαρόφ δυσμενείαν, εἶχεν ἤδη επισκερθεῖ τὸν ἀποθνήσκοντα στρατάρχη καὶ μάθει παρ' αὐτοῦ πόσῃ ἀνδρείᾳ εἶχε δεῖξει ὁ νέος ἀξιωματικὸς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐτελείωσεν ἡ διήγησις, ὁ στρατηγὸς ἤρξατο ἀπαριθμῶν τὰ κατορθώματα τοῦ Θεοδώρου καὶ προσέθηκεν ὅτι τὴν ἐπαύριον ἐμελλε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸν νέον λοχαγὸν ὡς ὑπαπιστήν. Ὁ Θεόδωρος ἠθέλησε νὰ γονυπατήσῃ πρὸ τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἐνηγκλίσατο καὶ πάλιν αὐτὸν, καὶ ὅπως δηλώσῃ ὅπόσον ἦτο βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐδειξεν αὐθημερὸν τὰ δωμάτια τὰ ὅποια ἐμελλε νὰ κατοικήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Καὶ τῷ ὄντι, τὴν ἐπαύριον ὁ στρατηγὸς ἐπανῆλθεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων τοῦ ἀγίου Μιχαήλ, φέρων τὴν εὐάρεστον ἀγγελίαν τῆς παραδοχῆς τῆς αἰτήσεώς του.

Ὁ Θεόδωρος ἦτο πλήρης χαρᾶς· ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐγένετο ὁμοτράπεζος τοῦ στρατηγοῦ μέ-

χρις οὗ εἰσέλθη καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Τὸ νὰ ζῆ ὑπὸ τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς Βάνιγκας στέγην, νὰ βλέπῃ αὐτὴν πάντοτε, νὰ ἀπαντᾷ αὐτὴν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὰ δωμάτια, νὰ τὴν βλέπῃ διερχομένην ὡς φάντασμα τοὺς διαδρόμους, νὰ κάθηται μετ' αὐτῆς δις τῆς ἡμέρας παρὰ τὴν αὐτὴν τράπεζαν, πάντα ταῦτα ὑπερέβαινον τὰς ἐλπίδας τοῦ Θεοδώρου. ὥστε ἐνόμισε κατ' ἀρχὰς ὅτι ἡ εὐτυχία αὐτῆ ἤθελεν ἀρκέσει εἰς αὐτόν.

Καὶ ἡ ὑπερήφανος δὲ Βάνιγκα εἶχεν αἰσθανθῆ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας αὐτῆς, ζωηρὰν συμπάθειαν πρὸς τὸν Θεόδωρον· ἀφ' οὗ δ' οὗτος ἀνεχώρησε καταλείπων αὐτῇ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὴν ἠγάπα, ἡ γυναικεία αὐτῆς ὑπερηφάνεια ἐτρέφετο, κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ, ἐκ τῆς δόξης ἣν ὁ νέος ἀξιωματικὸς ἀπέκτα ὅπως πληρώσῃ τὸ μετὰ τὸν αὐτὸν κενόν· ὥστε, ὅτε πάλιν εἶδεν αὐτὸν ἐπανερχόμενον ἀφ' οὗ ἐπλήρωσεν ἐν μέρει τὸ κενὸν ταῦτο, ἐνόησεν ἐκ τῶν παλμῶν τῆς καρδίας τῆς, ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια αὐτῆς εἶχε μεταβληθῆ εἰς αἰσθημα τρυφερότερον καὶ ὅτι καὶ αὐτῇ ἠγάπα τὸν Θεόδωρον, ὅσον ἠδύνατο ν' ἀγαπήσῃ. Καὶ ὅμως εἶχε περικλείσει, ὡς εἶπομεν, τὰ αἰσθήματα ταῦτα ὑπὸ ψυχρὸν πέπλον· διότι τοιαύτη ἦτο ἡ φύσις τῆς· καὶ ναὶ μὲν ἐσκόπευε νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Θεόδωρον ὅτι τὸν ἠγάπα, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ ἐννοήσῃ ὁ νέος ὅτι ἠγαπάτο πρὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ ἔλεγε αὐτῇ ταῦτα.

Τὰ πράγματα εἶχον οὕτως ἐπὶ τινὰς μῆνας, ἡ δὲ τοιαύτη κατάστασις, ἣν ὁ Θεόδωρος εἶχεν ἐκλάβει ὡς τὸ ἐπακρον τῆς εὐτυχίας, ἐφάνη μετ' ὀλίγον εἰς αὐτὸν τρομερὰ βάσανος. Καὶ τῷ ὄντι, νὰ ἀγαπᾷ τις καὶ νὰ αἰσθάνηται τὴν καρδίαν του ὑπερεκχειλίζουσαν ἐξ ἔρωτος, νὰ εὐρίσκηται ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας πλησίον ἐκείνης ἣν λατρεύει, εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ἐγγίξῃ τὴν χεῖρά τῆς, νὰ θίγῃ τὸ ἐνδυμὰ τῆς εἰς στενὸν διάδρομον, εἰσερχόμενος εἰς αἴθουσαν ἢ ἐξερχόμενος χοροῦ νὰ αἰσθάνηται αὐτὴν στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχίονός του, καὶ ἐν τούτοις νὰ ἀναγκάζεται νὰ ὑποκρίνηται ὅπως μὴ προδώσῃ τὰς συγκινήσεις τῆς καρδίας αὐτοῦ, εἶναι ἀγὼν ὃν οὐδεμία ἀνθρωπίνη θέλησις δύναται νὰ ὑποστῇ. Ὅθεν καὶ ἡ Βάνιγκα ἐνόησεν ὅτι ὁ Θεόδωρος δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ φυλάξῃ πλέον τὸ μυστικὸν καὶ ἀπεφάσισε νὰ προκλέσῃ αὐτῇ τὴν ἐξομολόγησιν ἣν ἠσθάνετο ἐτοιμὴν ὅπως ἐξέλθῃ τῆς καρδίας αὐτοῦ.

Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν εὐρίσκοντο μόνοι, βλέπουσα τὰς ματαίας προσπαθείας αἷς ὁ νέος κατέβαλλεν ὅπως κρύψῃ ὅ,τι ἠσθάνετο, κατηνύθη πρὸς αὐτὸν καὶ προσβλέπουσα ἀτενῶς·

— Μὲ ἀγαπᾷς, Θεόδωρε; ἠρώτησε.

— Συγγνώμην! Συγγνώμην! ἀνέκραξεν ὁ νέος συνενῶν πᾶς χεῖρας.

— Διατί ζητεῖς συγγνώμην, Θεόδωρε; μήπως ὁ ἔρωσ σου δὲν εἶναι εἰλικρινής;

— Ὡ! ναι! ναι! ὁ ἔρωσ μου εἶναι εἰλικρινής, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἔχω ἐλπίδα.

— Καὶ διὰ τί ὄχι! ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα· ὁ πατήρ μου δὲν σὲ ἀγαπᾷ ὡς υἱόν;

— Ὡ! τί ἀκούω; ἀνέκραξεν ὁ Θεόδωρος· πῶς, ἂν ὁ πατήρ σας μὲ ἐδίδα τὴν χεῖρά σας, θὰ συγκατενεύατε; . . .

— Μήπως δὲν εἶσαι εὐγενής καὶ τὸ γένος καὶ τὴν καρδίαν, Θεόδωρε; ναι μὲν δὲν ἔχεις περιουσίαν, ἀλλ' εἶμαι ἀρκετὰ πλουσίαι διὰ δύο.

— Λοιπὸν, δὲν σᾶς εἶμαι ἀδιάφορος;

— Τοῦλάχιστον σὲ προτιμῶ ἀφ' ὅσους ἐγνώρισα.

— Βάνιγκα!

Ἡ νέα κόρη ἔκαμε κίνημα ὑπερηφανείας.

— Συγγνώμην, ἐπανέλαβεν ὁ Θεόδωρος· τί πρέπει νὰ κάμω; προστάξατε· δὲν ἔχω θέλησιν ἐνώπιόν σας· φοβοῦμαι μήπως ἕκαστον αἰσθημά μου σᾶς προσβάλλῃ· ὀδηγήσατέ με, θὰ ὑπακούσω.

— Ἐκείνο τὸ ὅποιον πρέπει νὰ κάμης, Θεόδωρε, εἶναι νὰ ζητήσης τὴν στυγατάθεισιν τοῦ πατρός μου.

— Λοιπὸν, μὲ τὸ συγχωρεῖτε;

— Ναι, ἀλλ' ὑπὸ ἓνα ὄρον.

— Ποῖον; ὦ! λέγετε! λέγετε!

— Ὅτι ὁ πατήρ μου, ὅποια καὶ ἂν ἦναι ἡ ἀπάντησίς του, δὲν θὰ μάθῃ ποτὲ ὅτι ἐγὼ σὲ ἐσυγχώρησα νὰ τὸν ὀμιλήσης· ὅτι κανεὶς δὲν θὰ μάθῃ ὅτι ἀκολουθεῖς τὰς ὀδηγίας μου· ὅτι ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἀγνοῇ τὴν ἐξομολόγησιν τὴν ὅποιαν σὲ ἔκαμα· ὅτι, τέλος, δὲν θὰ ζητήσης, ὅ,τι καὶ ἂν συμβῆ, νὰ σὲ βοηθήσω ἄλλως εἰ μὴ διὰ τῶν εὐχῶν μου.

— Ὅ,τι θέλετε! ἀνέκραξεν ὁ Θεόδωρος· ὦ! ναι, θὰ κάμω ὅ,τι θέλετε! Μήπως δὲν μὲ δίδετε χιλιάκις περισσότερα ἀφ' ὅσα ἐτόλμων νὰ ἐλπίσω; καὶ, ἂν ὁ πατήρ σας ἀρνηθῆ, μήπως δὲν γνωρίζω ὅτι θὰ συμμερισθῆτε τὴν λύπην μου;

— Ναι· ἀλλὰ δὲν θὰ ἀρνηθῆ, ἐλπίζω, εἶπεν ἡ Βάνιγκα τείνουσα πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν τὴν χεῖρα τὴν ὅποιαν οὗτος ἤσπασατο περιπαθῶς· λοιπὸν, ἐλπὶς καὶ θάρρος!

Καὶ ἐξῆλθε καταλείπουσα, καίτοι γυνή, τὸν ἀξιωματικὸν ἑκατοντάκις πλέον αὐτῆς συγκεκινημένον.

Αὐθημερὸν ὁ Θεόδωρος ἐζήτησε συνέντευξιν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ.

Ὁ στρατηγὸς ὑπεδέξατο τὸν ὑποκμιστὴν αὐτοῦ, ὡς συνήθειζε, τὸ ἦθος ἔχων εἰλικρινές καὶ ἰλαρόν· ἀλλὰ μετὰ τὰς πρώτας λέξεις τοῦ Θεοδώρου τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐσκυθρώπασεν. Ἐν τούτοις, ἀφ' οὗ ἤκουσε τὴν περιγραφὴν τοῦ ἀληθοῦς, σταθεροῦ καὶ θερμοῦ ἔρωτος τὸν ὅποιον ὁ νέος ἠσθάνετο πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὅτι ὁ ἔρωσ ἐκεῖνος

ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῶν ἐνδόξων κάτορθωμάτων, διὰ τὰ ὅποια εἶχεν ἐπκινέσει αὐτὸν συχνάκις, ὁ στρατηγὸς ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα καὶ, σχεδὸν ἐπ' ἴσης συγκεκινημένος, ἀπάντησεν ὅτι, κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἀγνοῶν τὸν ἔρωτά του, εἶχεν, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ αὐτοκράτορος, ὑποσχεθῆ τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἰδιαιτέρου συμβούλου· εἶχε δὲ μόνον ζητήσαι νὰ μὴ χωρισθῆ ἀπ' αὐτῆς πρὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας της· ὅθεν πέντε μόνον μῆνας ἐμελλε νὰ διατρίψῃ ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην.

Πᾶσα ἀντιλογία ἦτο περιττή· ἐν Ρωσσίᾳ, ἐπιθυμία τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι προσταγὴ τὴν ὅποιαν οὐδεὶς ἀκέπτεται κἂν νὰ πολεμήσῃ. Ἐν τούτοις, ἡ ὡς ἐκ τῆς ἀρνήσεως δηλωθεῖσα ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ νέου θλίψις ἦτο τασαύτη, ὥστε ὁ στρατηγὸς, συγκινηθεὶς ἐκ τῆς σιωπηρᾶς καὶ ἀγογγύστου ταύτης λύπης, ἤνοιξε πρὸς αὐτὸν τοὺς βραχίονας· ὁ δὲ Θεόδωρος ἐνηγκαλίσατο αὐτὸν κλαίων. Τότε ὁ στρατηγὸς ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τῆς θυγατρὸς του, ἀλλ' ὁ Θεόδωρος ἀπάντησεν, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ, ὅτι ἡ Βάνιγκα ἠγνόει τὸ πᾶν, καὶ ὅτι ἡ αἴτησις αὐτοῦ ἦτο ἀυθόρμητος. Ἡ διαβεβαίωσις δ' αὕτη καθησούχασεν ὀλίγον τὸν στρατηγὸν, ὅστις ἐφοθεῖτο μὴ κατέστησε δύο δυστυχεῖς. Ω.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν περιηγηθέντες τινὰς τῶν πλέον διασπῆμων πόλεων τῆς πάλαι Βιθυνίας χάριν ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων ἐνηργήσαμεν ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως ἀνασκαφᾶς, ὑπὲρ ὧν πολλάς καὶ μεγάλας δαπάνας οὐχ ἦττον δὲ καὶ ἀτρότους μόχθους κατεβάλομεν. Διεκπεραιώσαντες δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ ἀνακαλύψαντες οὐκ ὀλίγας ἐπιγραφὰς ἀγνώστους μέχρι τοῦδε, ἐρχόμεθα ἵνα τινὰς ἐξ αὐτῶν δημοσιεύσωμεν διὰ τῆς ἀξιολόγου Πανδώρας, προσεκλιπαροῦντες πάντας τοὺς φιλοφραγεῖς λογίους, ἵν' ἀποδεχθῶσιν εὐμενῶς καὶ ἐπιεικῶς τὰς πρώτας γενομένας παρ' ἡμῶν ἀρχαιολογικὰς ἐρεῦνας.

Ἐπειδὴ δὲ σκοποῦμεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ἰδιαιτέρῳ πονήματι τὴν ἱστορίαν τῆς Βιθυνίας, ἣν συνεγράψαμεν μετὰ τοῦ Κ. Μάρκου Κλεωνύμου, περιττὸν κρίνομεν νὰ ὀμιλήσωμεν ἐνταῦθα καὶ περὶ ταύτης, ἅτε γενησομένου λόγου ἐν ἐκτάσει ἐκείσε.